

פסח כשר ושמה

В наши дни почти в каждом еврейском доме есть Пасхальная хагада, зачастую в красочном издании. Однако большинство из нас помнит пасхальный *седер* в родительском доме; мы помним разъяснения деда и отца и ту, зачастую простую, книжку, по которой вели *седер*, читали молитвы и пели песни.

Дай же Бог и нам в современном мире так провести *седер*, чтобы дети и внуки запомнили не только *кнейдлех*, но и то, чему учит нас Хагада.

СВЯЗЬ ПОКОЛЕНИЙ

На встрече памяти жертв Катастрофы в Латвии и Эстонии 4 декабря 2009 г. почетным гостем был Председатель Совета Яд ва-Шем, главный раввин Тель-Авива Меир Лау. Его проникновенная речь держала в напряжении всю аудиторию. Он отметил, что в последние годы в подобных встречах участвует всё больше детей и внуков тех, кто прошел через лагерь и гетто.

Именно так и была подготовлена наша церемония зажигания свечей. Узники гетто зажигали их вместе с детьми, внуками и даже с правнуками. Затем, как обычно, был зачитан список земляков, скончавшихся за последний год. К сожалению, этот список от года к году становится всё длиннее.

В заключение была показана видеозапись церемоний, проведенных летом 2009 г. в местах уничтожения евреев Латвии участниками поездки «Корни и память», которую регулярно проводит наше Объединение.

כמו כל עם ישראל אנו נסב לשולחן הסדר ונקרא בהגדה מהודרת, אך רובנו עדיין זוכרים את ההגדות מבית אבא בהן קראו ושרו תפילות ושירים. אולי הן היו פשוטות, ללא כריכה מהודרת, אך אנו נזכור אותן ואת ההסברים של סבא או אבא. מי ייתן ונצליח גם אנו בעידן המודרני לערוך כך את סדר הפסח, סדר שגם בנינו ובני בנינו יזכרו אותם ולא רק בגלל הקניידלעך, אלא בזכות ההגדה.

קשר הדורות

יו"ר מועצת "יד ושם" הרב מאיר לאו היה אורח הכבוד בעצרת השנתית הזיכרון לזכר קורבנות השואה שערכנו ב-4 לדצמבר 2009. נאמו הנוגע ללב ריתק את כל הנוכחים. הוא ציין כי בעצרות הזיכרון הנערכות בשנים האחרונות משתתפים יותר ויותר צעירים שהם ילדיהם ונכדיהם של ניצולי השואה. אנו עדים לתהליך זה גם אצלנו, בטכס הדלקת נרות הזיכרון המסורתי שלנו התלוו למדליקי הנרות שלושה דורות - ילדים, נכדים ונינים. לראשונה הוצבו הנרות במנורה שעוצבה על ידי המעצב גיא לוי במיוחד עבור טכסי הזיכרון שלנו. כמו ככל עצרת הקראנו גם השנה את רשימת הנפטרים, רשימה אשר לצערנו הולכת ומתארכת מידי שנה. בהמשך הוקרנו קטעי

וידאו שצולמו בטכסים שערכו חברנו בעת סיור "שורשים וזיכרון" בלטביה אשר נערך בקיץ 2009. תודתנו נתונה למנחת האירוע סופיה קוצר (סטרובינץ) ולכל אילו שטרחו והכינו את המפגש המעניין והמרגש כל כך.

עדה ישראלי מבית זיבצון מ-
 Liepaia - עם בנה שמואל, מהנדס
 מחשבים מדליקים את הנר לכבוד
 חסידי אומות העולם אשר הצילו
 מעל מאתיים יהודים בלטביה.
אדא ישראלי (урожд. Зив-
 цон) с сыном Шмуэлем – в
 честь Праведников народов
 мира. Аду и ее мать спасли
 семья Седолс и Отилия Шимельфинг в Лиенае.

בניי **קופמן**, אסיר גטו ליבאו
 ומחנות קיין וולד ושטוטהוף, יליד
 קרקוה - עם נכדו, מאור וולף, בנה
 של אינה וולף, ניצב משטרת ישראל.
Хаим Копман, уроженец
 Резекне, узник гетто
 Лиенаи, концлагерей Кай-
 зервальд и Штуттхоф с
 внуком Маором Вольфом. Дочь Хаима, Инна Вольф –
 генерал полиции Израиля.

י"ר
 אליהו ולק
 סגני י"ר
 זאב גולדשמידט

סולומון פייגרסון

גזבר
 אליהו היימן
 מנהלת משרד
 אלה ברקן

חברי ההנהלה
 גמזו בתיה
 גרינמן אריה
 ד"ר ולדשטיין אוולין
 כהן מנחם
 לויס יאיר
 למברג פרידה
 מורין דוד
 עו"ד נטרביץ' לב
 פלינר לייבה
 קרסין יעקב
 ריבק מרק
 רפפורט מרים

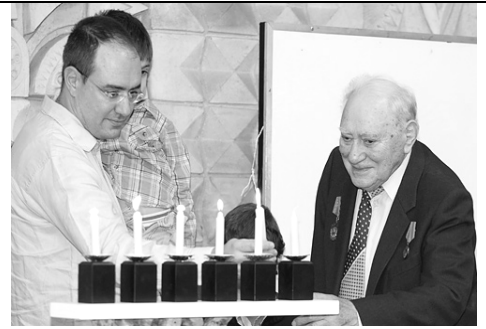

פרידה למברג מקארסקה בליווי נכדתה יעל -
לזכר כ-30000 יהודי לאטגליה אשר נרצחו
בקין 1941 על ידי שכניהם, בפקודתם
ובפקוחם של הכובשים הגרמניים.

Фрида Лемберг (ур. Таубкина) из
Карсавы с внучкой Яэль – в память
тридцати тысяч евреев Латгалии,
убитых летом 1941 г.

בנו ונכדתו של פרופ' יהודה פייטלסון
מדליקים נר במקומו (נבצר ממנו להגיע)
יהודה, יליד באוסקה, אסיר גטו ריגה, עלה
ארצה ב-1946.

Сын и внучка проф. **Иегуды**
Файтельсона, прошедшего через
гетто и лагеря и добравшегося до
Палестины в 1946 г.

משה סקרדלוב, יליד טאלין, אשר לחם בשורות
הצבא האדום – עם נכדו דני סקרדלוב ושני ניניו
– לזכר יהודי אסטוניה שנרצחו בשואה ולכבוד
היהודים אשר נלחמו בחזית נגד הצורר הנאצי.
Моше Свердлов из Таллинна с внуком
Дани и правнуками – в память о жертвах
Шоа в Эстонии и в честь евреев,
воевавших против нацистских убийц.

КАМЕНЬ ИЗ САБИЛЕ В ЗЕМЛЕ ИЗРАИЛЯ

В открытой галерее в парке скульптур **Дина**, что в Арсуфе (к югу от Шфаим) был осуществлен проект «Латвийский камень посеян в Израиле»*. По замыслу его автора, скульптора Ояrsa Фельдберга, который заведует парком пространственных скульптур в Педвале, возле Сабиле, «этот камень станет семенем дружбы двух народов». Он же был инициатором реконструкции здания синагоги в Сабиле. Я знакома с ним много лет, встречалась с ним при каждом посещении городка в котором жили несколько поколений моих предков.

Церемония в Арсуфе состоялась ясным весенним утром 12.02.2010 в присутствии многих гостей, среди которых были израильские художники и скульпторы, в том числе куратор этого необычного парка скульптур **Таня Премингер**, а также члены нашего Объединения. С приветствием выступили посол Латвии проф. **Мартинс Пертс** и председатель Объединения **Эли Валк**. В ответном слове Ояр Фельдберг отметил, что до 1941 г. еврейская община Сабиле жила в мире со своими соседями. 14 июня часть евреев выслали в Сибирь, а остальные были расстреляны 6 августа**. «Этот камень, станет для всех участников церемонии «камнем исполнения добрых пожеланий», – сказал латвийский мастер.

Д-р. Эвелин Вальдштейн,
Рамат-ха-Шарон

טכס זריעת אבן זרע על ידי האמן הלטבי אויאר פלדברג

ב-12 לפברואר ש.ז. בגלריה הפתוחה לפיסול סביבתי, בפארק **דינה** אשר בארסוף קדם, (דרומית לשפיים) התקיים טכס אשר במהלכו ביצע האמן הלטבי הנודע **אויארס פלדברגס** (Ojars Feldbergs) את המיצג "זריעת אבן" שאותה הביא מן העיירה סבילה (Sabile) שבמערב לטביה. האבן הינה "זרע הידידות שבין שני העמים"*

Камень, посеянный в
Арсуфе. Справа – Оярс
Фельдбергс,
Слева – посол Латвии
Мартинс Пертс.

האמן אויירס פלדברגס
(מימין) והשגריר מרטנס
פֶרְטס (משמאל)
מביאים את האבן.

הפסל פלדברגס יזם גם את פרויקט שחזור בית כנסת הנפלא של סבילה. בעיר זו חיו דורות בני משפחתו. בכל פעם שבקרתי את סבילה נפגשתי עם האמן פלדברגס וביקרתי בתערוכות שלו בסבילה וב-Padvale. כך יכולתי ללמוד על מיקום הרצח של 243 יהודי העיירה ליד נהר Abava.

את הטכס בארסוף פתח שגריר לטביה פרופ' מרטנס פֶרְטס אשר ברך על הרעיון של זריעת אבן מלטביה באדמת ישראל. דברי ברכה נשא גם יו"ר איגודנו אלי ולק. בין הבאים היו אמנים ופסלים ישראלים ביניהם טניה פרמינגר, פסלת ואוצרת פארק דינה. הפסל פלדברגס היה מאוד נרגש ובדבריו הדגיש כי לפני מלח"ע ה-2 חיה הקהילה היהודית בסבילה בשלום, וכי חלק מבני הקהילה גורשו על ידי הסובייטים לסיביר ב-14.6.1941 ושארית הקהילה נרצחה כולה ב-6.8.1941**. פלדברגס הדגיש שעבור כל משתתפי טכס הזריעה יהפוך "אבן הזרע" ל"אבן המשאלות הטובות".

דר' אוולין ולדשטיין, רמת השרון

*פרטים נוספים וצילומים מן המיצג ניתן למצוא באתר: <http://arm.in/dhy>
** ראו פרטים ב"פנקס הקהילות לטביה ואסטוניה", יד ושם, 1988

* Подробнее о парке Дина и церемонии –
<http://arm.in/dhy> (иврит)

** см. справочник «Пинкас кеҕилот Латвия
ве-Эстония», Яд ва-Шем, 1988

בתחילת פברואר 2010 נערך ב"יד ושם" בירושלים סמינר ל-25 מורים להיסטוריה וחוקרים מלטביה. זו הפעם הראשונה שמגיעים מורים מארץ זו. המשתתפים הגיעו מריגה, דאוג בפילס, ליפאיה וגם מחמש ערי שדה. התוכנית כללה בין השאר ביקורים במוזיאון החדש ובהיכל השמות, עבודה בארכיון הצילומים ווידאו, סדנה בנושא חסידי אומות העולם, מפגש עם ניצול שואה מדווינסק ועוד. דגש מיוחד הושם על מה שארע בלטביה. ד"ר עירית אברמסקי, האחראית על הסמינר מטעם "יד ושם" העבירה הדרכה מתודית בתקווה שהמשתתפים יפנימו את הידיעה כי השואה לא רק השמידה את רוב הקהילה היהודית בלטביה אלא זאת גם הטרגדיה של העם הלטבי עצמו.

Фото: Яд ва-Шем

В феврале 2010 г. в Школе преподавания Холокоста при Яд ва-Шем занимались историки из Латвии – 25 учителей и исследователей не только из Риги, Лиепайи и Даугавпилса, но и из небольших городков. Наряду со знакомством с музеем и архивами, они заслушали доклады по Холокосту в Латвии, о праведниках народов мира, провели занятия в Зале Имен, ознакомились с Интернет-ресурсами. «Катастрофа – это трагедия не только еврейского народа, – говорит руководитель семинара д-р Ирит Абрамски. Нанесен огромный ущерб и Латвии. Я надеюсь, что участники семинара донесут эту мысль до своих учеников».

В Риге планируют открыть музей гетто

В начале февраля 2010 г. было подписано соглашение между рижской мэрией и еврейским обществом «Шамир», действующим в Риге уже около 20 лет, о создании музея Рижского гетто. На церемонии подписания присутствовал также председатель Совета Еврейских общин Аркадий Сухаренко. Мэрия выделила под музей около тысячи кв. метров, но не на территории гетто, а в здании, находящемся в районе складских помещений Скиперы, на углу улиц Тургенева и Краста, а «Шамир» взялся обеспечить финансирование. Председатель общества «Шамир» Менахем Баркахан считает, что это будет первый музей такого рода на постсоветском пространстве. Подготовлен грандиозный проект создания музея, предусматривающий, в частности, перенос на площадку рядом с музеем одного из типичных домиков с территории гетто, а также установку вагона вроде тех, в которых доставляли в гетто евреев Германии, Австрии и Чехии. Баркахан надеется, что проект будет реализован уже через год. Следует отметить, что в Риге уже много лет действует Еврейский Музей с экспонатами по периоду Холокоста, которому власти несколько лет назад выделили помещение в Старой Риге.

בריגה יוקם מוזיאון הגטו

עיריית ריגה חתמה בתחילת פברואר 2010 עם ארגון "שמ"ר" על הסכם להקמת מוזיאון הגטו. הוגה הרעיון היה מנחם ברכה העומד בראש "שמ"ר" – ארגון הפועל בלטביה מתחילת שנות ה-90. "שמ"ר" לקח על עצמו לגייס את הכספים והעירייה מצידה מקציבה למוזיאון שטח גדול הכולל מבנה אשר ממוקם באזור המחסנים הגדולים Spikeri הנמצא בין השוק לבין אזור הגטו. המוזיאון לא ממוקם בשטח הגטו עצמו אלא סמוך אליו. לדעת ברכה מוזיאון זה הוא הראשון מסוגו בשטחי ברה"מ לשעבר. תוכנית המוזיאון כוללת סעיפים רבים. לדוגמא, הצבת קרון רכבת שבו הובאו יהודים ממערב אירופה לגטו ריגה, הקמת עמדות מחשב בהן ניתן יהיה לצפות ברשימות הנספים ועוד. במעמד חתימת ההסכם נוכח גם מר ארקדי סוחרנקו, יו"ר ארגון הגג של יהודי לטביה. המוזיאון החדש יתחרה במידה מה במוזיאון היהודי שבריגה הפועל עוד מתחילת שנות ה-90, שגם עבורו הקציבה העירייה בניין בסמוך לבית הכנסת.

ПИСЬМО СЕМЕ ФЕЙГЕРСОНУ

Трудно обращаться к тебе в прошедшем времени, всё еще так живо...

В одной из первых бесед с тобой ты рассказал, что после ликвидации Либава-Гетто в самый святой для евреев день, Йом Кипур 8 октября 1943 г., непосредственно перед погрузкой в грузовой железнодорожный состав, который перевозил выживших в гетто в концлагерь Кайзервальд, ты увидел, как шарфюрер СД Хандке вешает на станции плакат: Libau Judenfrei («Либава очищена от евреев»). В тот момент ты поклялся запомнить всё. И ты всё запомнил! Имена, даты, события, адреса – всё.

На каждый мой вопрос я получала ответ, а когда ты не был уверен, ты не успокаивался, пока не находил ответа. Твоя преданность либавчанам была безгранична. В начале любой твоей инициативы, будь то день памяти выходцев города, встреча земляков или защита прав переживших Холокост, ты в первую очередь заботился о «девочках» – наших старушках.

Впервые я увидела тебя в фильме «Либавчанки – 50-тилетняя дружба», который демонстрировался по телевидению в День памяти Холокоста в 1994 г. Я узнала в этом фильме всех, за исключением одного человека. На мой вопрос: «Кто это?» мой отец ответил: «Это Фейгерсон, он тогда был ребенком... Чаше всего мы тогда работали в железнодорожных мастерских... Когда мы прибыли в лагерь Штуттгоф (Восточная Пруссия), старшина барака предложил, чтобы каждый взрослый взял под свою опеку молодого парня, оставшегося без семьи. Мы с Фейгерсоном разместились в большом сарае, на нижних нарах у двери. Он спал справа от меня до последнего дня». Впоследствии, когда мы познакомились с тобой, ты рассказал мне: «Когда я прибыл в Израиль, в 1971 г., первый человек, которого я разыскивал, был Абка, твой отец». Ты пригласил меня на празднование *бар-мицвы* своего внука Тома, сказав мне: «Ты символизируешь продолжение связи: твой отец присутствовал на моей *бар-мицве* в Кайзервальде, затем на *бар-мицве* моего сына Якова. Теперь ты продолжаешь эту традицию».

Многое можно еще рассказать. Я была знакома с тобой последние десять лет твоей жизни. Я многое узнала от тебя о жизни в Либаве, о военном времени, о жизни в гетто и лагерях, вплоть до освобождения 3-го мая 1945 г. Ты вернулся в Латвию, а мой отец уехал в Эрец-Исраэль. Вы вновь встретились спустя 26 лет, на сей раз в Израиле.

У меня всё еще много вопросов: «Знаком ли ты с ..., который проживает в ..., родственник того-то?», Но сердце твое остановилось, и некому больше ответить...

Элла Баркан, Тель Авив

מכתב לסולומון פייגרסון ז"ל

קשה לדבר עליך בלשון עבר, הכול כל כך חי. באחת השיחות הראשונות שקיימנו סיפרת כי עם חיסול גטו ליבאו ביום הקדוש ביותר ליהודים, יום כיפור 8 באוקטובר 1943, רגע לפני שעלית על רכבת המשא שהובילה את השרידים למחנה הריכוז קייזררוואלד בריגה ראת את שרפיהרר אס.דה הנדקה תולה שלט על קיר התחנה: "ליבאו יודענפריי" ובאותו רגע נשבעת לזכור הכל ואכן זכרת! שמות, תאריכים, אירועים, כתובות ועוד. כל שאלה ששאלתי קבלה מענה, וכשלא היית בטוח, לא נחה עליך דעתך עד שמצאת את התשובה. מסירותך ליוצאי ליבאו לא ידעה גבול, בכל פעם שיזמת איזו פעילות כמו האזכרה השנתית ליוצאי העיר, מפגש חברתי או טיפול במימוש זכויות הניצולים דאגת בראש וראשונה ל"מיידאלאך", המבוגרות שבחבורה.

לראשונה ראיתיך בסרט "בנות ליבאו – חברות בת 50 שנה" שהוקרן בטלביזיה ביום השואה 1994. הכרתי את כולם מלבד אחד, לשאלתי "מי זה?" ענה אבי: "זהו פייגרסון, רוב הזמן עבדנו בדויטשע רייכסבאן, בבתי המלאכה, הוא היה ילד... כשהגענו לשטוטהוף הציע ראש הצריף כי כל מבוגר 'אמץ' נער צעיר שכבר אין לו משפחה, ישנו במחסן גדול, בקומה הראשונה על יד הדלת, פייגרסון ישן לצידו בצד ימין עד הסוף". לימים כשהכרתי אותך סיפרת לי: "כשהגעתי לארץ בשנת 1971 האדם הראשון שחיפשתי היה אב'קה – אבא שלך". הזמנתי אותי לחגיגת בר המצווה של תום נכדך ואמרתי: "את מייצגת את המשכיות הקשר, אביך היה בבר מצווה שלי בקייזררוואלד, ואחר כך בבר המצווה של בני יעקב ועכשיו כשהוא כבר לא יכול להגיע את ממשיכה את מסורת הקשר".

תקצר היריעה מלספר הכל, הכרתי אותך בעשור האחרון לחייך, למדתי ממך על החיים בליבאו, על תקופת המלחמה, החיים בגטו, ועד לשחרור ב-3 במאי 1945. אתה חזרת ללטביה, אבי עלה לארץ, נפגשתם שוב כעבור 26 שנים והפעם בארץ.

שאלותיי לא תמו, האם אתה מכיר את שגר ב קרוב של ... אך לבך נדם ואין מי שישב עוד.

אלה ברקן, תל אביב, מרס 2010

In memoriam

לזיכרם-

24 февраля 2010 г. мы понесли тяжелую утрату – скончался **Соломон Фейгерсон** (род. В 1930 г.) заместитель председателя нашего Объединения. В течение многих лет он возглавлял комитет выходцев из Лиепайи и принимал активнейшее участие во всех начинаниях по увековечению памяти своих земляков. В 2002 г. он подготовил и выпустил книгу «Трагедия евреев Лиепайи». Не было ни одного мероприятия в память либовчан и других жертв, в которых бы Соломон не принимал бы активного участия. В День Катастрофы и героизма в 2009 г. он зажег факел Памяти в Яд ва-Шем.

Да будет благословенна память о нем!

ב-24 בפברואר 2010 נפטר **סולומון פייגרסון** יליד 1930, ניצול גטו ליבאו ומחנות קייזרוואלד ושוטטהוף אשר פעל ללא ליאות למען הנצחת זכרם של קורבנות השואה והנצחת זכר בני עירו ליבאו. שנים רבות עמד פייגרסון בראש עמותת יוצאי ליבאו בארץ, כתב והוציא לאור את הספר "חורבנה הטראגי של יהדות ליאפאיה" (עברית 2006). סולומון סייע רבות לחברינו בהגשת תביעות לפיצויים מגרמניה. מדי שנה ארגן מפגש של ניצולי הגטאות והמחנות יוצאי לטביה.

בשנים האחרונות הוא כיהן כסגן יו"ר האיגוד ונטל חלק פעיל בכל האירועים שלנו. מפעל ההנצחה האחרון שלו היה הוצאה לאור של אסופת שירים ופואמות ביידיש, שנכתבו בגטאות ובמחנות. שבועיים לפני מותו עוד זכה לראות את הספר המודפס.

יהי זכרו ברוך.

17 февраля 2010 г. в Иерусалиме, в возрасте 92 лет скончался проф. **Хаим Бейнарт**, один из крупнейших мировых авторитетов по истории евреев средневековой Испании. Выпускник рижской «Гимназии иврит» Хаим Бейнарт, отслужив два года в Латвийской армии, прибыл в 1937 г. в Палестину. Поступив в Иерусалимский университет, принимал участие в борьбе за создание Еврейского государства в рядах подпольной организации Эцель. С 1944 г. по 1960 г. был ученым секретарем Библейской энциклопедии. Возглавлял редакционный совет Еврейской Энциклопедии на русском языке выходившей в Иерусалиме (1976–2003). Автор многих трудов по истории испанских евреев, Бейнарт был профессором университетов в Иерусалиме и Беэр-Шеве. Его книги по истории средневековой Испании считаются фундаментальными трудами в этой области.

Хаим Бейнарт всегда гордился своим латвийским происхождением. В середине 90-х годов он вместе с детьми побывал в Риге. В течение многих лет и до последнего дня был членом нашего Объединения. Память о нем сохранится в сердцах всех, кто был с ним знаком.

ביום ג' באדר תש"ע (17.02.2010) נפטר בירושלים בגיל 92, פרופ' **חיים ביינרט**, מומחה עולמי בנושא ההיסטוריה של יהודי ספרד בימי הביניים. פרופ' ביינרט היה בוגר הגימנסיון העברי בריגה, שרת שנתיים שירות חובה בצבא הלטבי, ובשנת 1937 עלה לארץ ישראל. הוא התקבל ללימודים באוניברסיטה העברית בירושלים, והשתתף כחבר האצ"ל במאבק להקמת המדינה העברית.

מ-1944 ועד 1960 שימש חיים ביינרט כמזכיר המדעי של האנציקלופדיה המקראית, כמו כן עמד בראש המערכת של האנציקלופדיה היהודית בשפה הרוסית, אשר יצאה לאור בירושלים (1976-2003). פרופ' ביינרט לימד באוניברסיטאות ירושלים ובאר-שבע. הוא כתב

מאמרים רבים וחיבר ספרים שעסקו בהיסטוריה של ימי הביניים בספרד. ספריו נחשבים כספרי יסוד בלימוד תקופה זו. חיים ביינרט התגאה בשייכותו ליהודי לטביה, ובאמצע שנות ה-90 ביקר יחד עם ילדיו בריגה. פרופ' ביינרט היה חבר באיגודנו שנים רבות, עד ליומו האחרון, זכרו לא ימוש מלב אילו שהכירוהו. יהי זכרו ברוך!

В конце декабря 2009 г. возрасте 85 лет в Тель-Авиве скончался адвокат **Рафаил Кацович**. Он вырос в Карсаве, во время войны был в Латвийской дивизии. Затем закончил юрфак ЛГУ, работал юрисконсультантом и адвокатом. По приезде в Израиль в 1973 г. работал в адвокатской конторе. Его коллега адв. Натаревиц пишет: «Рафуль, как его звали друзья, не просто занимался адвокатской практикой – он тяжело работал, был крепким и смелым человеком».

Благословенна память о нем.

בסוף דצמבר 2009 נפטר בתל אביב בגיל 85 עו"ד **רפאל קצוביץ'**, שגדל ב-Karsava ובזמן המלחמה שירת בדיביזיה הלטבית. לאחר מכן סיים לימודי משפטים בריגה ועבד כעורך דין וכיועץ משפטי במשרדי הממשלה. מאז עלייתו ב-1973 עבד במשרד עורכי דין וסייע לרבים מחברינו בניהול ענייניהם בלטביה. להלן דברים שכתב לזכרו עו"ד נטרביץ':

"חלפו כבר שלושה חודשים מאז שעו"ד רפאל קצוביץ' ז"ל הלך לעולמו. הוא היה ידידי ועמיתי. הכרתיו בריגה לפני שנים רבות וידידותנו נמשכה גם בארץ. רפול, כפי שקראנו לו, לא עסק בעריכת דין אלא עבד קשה במקצועו והיה איש אמיץ וחזק".

יהי זכרו ברוך.

תולדות יהודי לטביה – תלמידים מוזמנים להגיש עבודות

הקרן שייסדה גב' זיידה צנציפר ז"ל תעניק כל שנה במשך 5 שנים מענק של 1000 ₪.

לתלמיד אשר עבודת המחקר שלו בנושא יהדות לטביה תזכה בתחרות.

את העבודות יש להגיש למישרד האיגוד עד סוף מאי 2010.

על הקמת הקרן הודיע לנו מר מנחם צנציפר, הדואג לקיים את צוואת אימו המנוחה.

ВСТУПАЯ НА ПОСТ КАЗНАЧЕЯ

Несколько недель тому назад я был избран Советом Объединения на должность казначея, сменив на этом посту Арье Гринмана. Для меня является большой честью внести свою скромную лепту в обеспечение дальнейшей деятельности нашего Объединения.

В ходе передачи должности невозможно было не поразиться большому объему работы, проделанной Арье. Так, например, была создана компьютерная база данных, сменившая картотеку, которая велась вручную на протяжении десятков лет до вступления Арье в должность; контроль банковских счетов ведется теперь при помощи интернета и т. д.

От имени всего Объединения я хочу поблагодарить Арье Гринмана за все семь лет его интенсивной деятельности. Я уверен, что, оставаясь членом правления, он и в дальнейшем будет использовать свой опыт и энтузиазм на благо нашего Объединения.

Вступая в должность казначея, считаю не лишним напомнить, что бюджет является необходимым условием деятельности любой организации. Верно, что небольшая группа активистов посвящает много своего времени для работы на добровольных началах. Однако без бюджета невозможно осуществление каких-либо мероприятий – ежегодной церемонии памяти жертв Шоа, выпуска информационного бюллетеня, оказание помощи нуждающимся, связь с земляками во всём мире и т. д.

Поскольку членские взносы являются основным источником нашего дохода, я призываю всех, кому важно продолжение работы нашего Объединения, оказать поддержку регулярной уплатой членских взносов: 150 шекелей в год на семью моложе 67 лет и 100 шекелей для тех, кто до старше 67 лет.

Ваши взносы помогают дальнейшей деятельности и процветанию Объединения выходцев из Латвии и Эстонии.

Эли (Элик) Гейман, казначей

עם כניסתי לתפקיד

לפני כחודשיים נבחרתי בשיבת המועצה לגזבר האיגוד והחלפתי בתפקיד זה את חברי אריה גרינמן. הנני רואה זכות גדולה לשרת את חברי האיגוד ע"מ לתרום כמידת יכולתי להמשך פעילותו.

תוך כדי החפיפה עם אריה התרשמתי עד מאד מהיקף העבודה שהושקעה על ידו בהקמת תשתיות. לדוגמא הקמת בסיס נתונים מעודכן. השימוש במחשב החליף את העבודה בכרססת שהייתה נהוגה מאז הקמת האיגוד לפני כחמישים שנה. גם ניהול חשבונות הבנק מבוקר באמצעות האינטרנט ועוד. אני מרשה לעצמי להודות לאריה בשם האיגוד על המאמץ האדיר שהושקע על ידו במשך שבע שנות כהונתו כגזבר.

בכניסתי לתפקיד החדש אני רוצה להדגיש שתקציב של האיגוד מהווה את ה"דלק" שמניע את פעילות הארגון.

אמנם פעילי הארגון משקיעים מספר רב של שעות בעבודה בהתנדבות אך ללא מימון לא ניתן לקיים את הפעילויות המגוונות של האיגוד, כגון עצרת זכרון השנתית, הוצאת העיתון ועוד.

ולסיכום, היות וההכנסות מדמי חבר מהוות חלק עיקרי בתקציב האיגוד, **אבקש מכל חבר להביע את תמיכתו ע"י תשלום דמי החברות – 150 שקלים לשנה למשפחה עד לגיל 67 ו-100 שקלים למבוגרים יותר.** תרומתכם יאפשרו את המשך פעילות האיגוד ואף את הרחבתה.

אלי פיימן, גזבר האיגוד

**Время работы нашего офиса
(ул. Каплан 17, Тель-Авив):**

Воскр., понед., вторн., четв. – с 10:00 до 14:00

В иное время работает автоответчик.
Тел. 03-6093476, факс 03-6951310
Электронная почта: latest@bezeqint.net

**שעות עבודה של משרד האיגוד
ברח' קפלן 17 בתל אביב:**

בימים א'-ג', ה' משעה 10:00 עד 14:00

בשעות אחרות ניתן להשאיר הודעה.
טל' 03-6093476, פקס 03-6951310
כתובת הדואר האלקטרוני: latest@bezeqint.net

Встреча с латвийским дипломатом

Представители нашего Объединения встретились с Гос-секретарем латвийского МИДа Андрисом Тейкманисом, находившимся в Израиле с рабочим визитом. На вопрос о пенсиях израильтянам, выходцам из Латвии, был получен стандартный ответ, что «переговоры продолжаются».

В последнее время всё шире муссируется предложение объявить единый День Памяти всех жертв тоталитарных режимов, например, 23 августа в годовщину подписания соглашения Рибентроп–Молотов, поставив тем самым знак равенства между Шоа и репрессиями сталинского режима. Г-н Тейкманис заверил нас в том, что Латвия не выступала с подобным предложением.

Он проинформировал нас о том, что рабочая группа по вопросу о компенсации за еврейскую собственность уже представила свои рекомендации премьер-министру Латвии.

פגישה עם סגן שר החוץ הלטבי

נציגי הנהלת האיגוד נפגשו ב-1.12.2009 עם סגן שר החוץ של לטביה, מר אנדריס טייקמניס, אשר הגיע לישראל לביקור עבודה. על הפרק עלו בין השאר נושא תשלומי פנסיה ליוצאי לטביה בישראל ופיצוי על הרכוש היהודי. הוועדה שמינה ראש ממשלת לטביה בנושא הרכוש סיימה את עבודתה, אמר האורח.

נושא חשוב נוסף נוגע להשוואת השואה עם מעשי הסובייטים כלפי הלטבים או ליטאים. תהליך זה ההולך ומתעצם בארצות הבלטיות. הבענו במפגש את התנגדותנו להשוואה זו, ובמיוחד לנוכח ההצעה להנהיג "יום לזכר קורבנות הטוטליטריזם" ובכך לגמד את זוועות השואה ואת חלקם של התושבים המקומיים ברציחות ההמוניות. מר טייקמניס הודיע לנו כי לטביה לא העלתה שום הצעה מסוג זה במוסדות האירופיים.

Награда нашему активисту

В одном из выпусков «Эцлейну» мы сообщали об открытии в Таллинне музея евреев Эстонии, созданного членом правления нашего Объединения Марком Рыбаком. Правительство Эстонии наградило Марка Орденом Белой звезды IV степени. Эта награда была вручена ему на приеме, данном посольством Эстонии в Тель-Авиве 24.02.2010 в честь Дня Независимости. «Я рад, что создание музея рассматривается как вклад и в эстонскую культуру», – говорит Марк Рыбак.

Поздравляем, дорогой коллега, с высокой наградой!

בדברי התודה שלו אמר מרק ריבק בין השאר: "אני שמח שהמאמץ שלי הוכר כתרומה גם לתרבות האסטונית".

ברכות לחברנו מרק ריבק

ממשלת אסטוניה העניקה את עיטור "הכוכב הלבן" לחבר הנהלת האיגוד שלנו מרק ריבק, וזאת כאות הוקרה על הקמת מוזיאון יהדות אסטוניה, אשר נחנך בטאלין בדצמבר 2008. שגרירות אסטוניה בתל אביב ערכה קבלת פנים לרגל יום העצמאות שלה שחל ב-24 בפברואר ובמעמד זה נמסר האות.

Новые книги

В конце 2009 г. в Риге вышел в свет сборник «Евреи Латвии и Советская власть. 1928-53». Исследования семи ведущих латвийских историков, в том числе проф. Дрибина и Странги, на основании документов и статистики доказывают, что процент евреев среди тех, кто помогал установлению Советской власти в 1940-41 гг., а также их участие в карательных институтах был не более их доли в населении страны в целом. В книге отражен также период 1944-53 гг., когда евреи в Латвии стали жертвами антисемитской кампании. Готовится к печати перевод книги на русский язык.

Сборник можно приобрести в нашем офисе.

פורים חדשים

בסוף שנת 2009 יצא בריגה לאור בשפה הלטבית הספר "יהודי לטביה והשלטון הסובייטי. 1928-53". מדובר באוסף עבודות מחקר של היסטוריונים לטביים מובילים אשר מנתחים את מעורבות היהודים בביסוס השלטון הסובייטי לאחר סיפוחה של לטביה לבריה"מ ב-1940. החוקרים נעזרו בציטטות ממקורות שונים במסמכים ובמספרים על מנת להוכיח מעבר לכל ספק, כי אחוז היהודים בין הפעילים הפרו-קומוניסטיים לא עלה על שיעורם בכלל האוכלוסייה. מחקרים אלו מפריחים את הטענות המקובלות כי התלהבותם ומעורבותם של האוכלוסייה הלטבית ברצח שכניהם היהודים נבע מפעילות היהודים למען הכיבוש הסובייטי. אחד המאמרים מוקדש לרדיפות השלטון הסובייטי את היהודים בשנים 1944-1953 כאשר האנטישמיות בברה"מ הגיעה לשיאה.

ניתן לרכשו במשרדי האיגוד.

Предыдущие выпуски «Эцлейну» доступны в интернете по адресу <http://tr.im/laesje>

ניתן לעיין בגליונות הקודמים של העלון "אצלנו" באינטרנט בכתובת <http://tr.im/laesje>

סיור "שורשים וזכרון"

נשאר מספר מקומות בקבוצה, היוצאת ב-19 לאוגוסט ל-8 ימים
בתוכנית בנוסף לסיורים בריגה, ביקור בעיירות
ובאתרי הנצחה. אופציה לסיור לשטוקהולם וטאלין

פרטים והרשמה בטל' 03-6093476 או בדוא"ל latest@bezeqint.net
מועד אחרון להרשמה – 25 באפריל 2010

Правление благодарит членов
Объединения за пожертвования

אנו מודים לחברים אשר העבירו
תרומות לפעילות האיגוד

1500 שק. **Хавива Хитрон** (ур. Баславская, *Тель-Авив*) – в память Жени Тульчинской, которая, всегда была готова помочь всем, кто обращался в Игуд. Ее преданность общественной работе была безгранична.

1500 ₪ **חביבה חיתרון** לבית בסלבסקי מריגה (תל-אביב) – לזכר ז'ניה טולצ'נסקי, אישה יקרה, מסבירת פנים לכל דורש. מסירותה ואחריותה לעבודתה הציבורית לא ידעו גבול.

1000 שק. **Белла Цейтлин** (ур. Фур, *Нетания*) – в память о муже, рижанине Шмуэле (Буби) Цейтлине, узнике Сиона, активисте еврейского движения. В связи с 20-летием со дня смерти (16 июня).

1000 ₪ **בלה צייטלין** לבית פור, (נתניה), לזכר בעלה, אסיר ציון שמואל (בובי) צייטלין, הכוח המניע בהנצחת הקורבנות ב-Rumbula ומן הפעילים המרכזיים במחתרת ציונית בשנות ה-60 וה-70. **במלואות 20 שנה לפטירתו** (כ"א בסיון תש"ן – 14.06.1990)

1000 שק. **Элла** (ур. Коган) и **Абрам Сливкин** (*Иерусалим*) – в память родных, погибших в гетто Даугавпилса, Риги и Паневежиса.

1000 ₪ **אלה** (לבית קוגן) ו**אברהם סליבקי** (ירושלים), לזכר קרובי משפחתם אשר נספו בגטאות בדאוגבפילס, בריגה ובפוניבז'.

1000 שק. **Перец Светлицин** (*Торонто, Канада*) – в память евреев Лудзы, центра еврейской учености, погибших в Холокосте и в Сибири.

1000 ₪ **פרץ סבטליצין** (טורונטו, קנדה), לזכר יהודי לודזה – עיר ואם בישראל – שנספו בשואה

300 שק. **Лейя Столбов** (ур. Явиц, *Кирьят-Яם*) – в память о муже Ашере Столбове, уроженце Лудзы, умершем в январе 2008 г.

300 ₪ **לאה סטולבוב** מבית יביץ (קרית-ים), לזכר בעלה אשר סטולבוב, יליד לודזה, שהלך לעולמו בינואר 2008.

300 שק. **Мери Кацович** (ур. Эйдельман, *Тель-Авив*).

300 ₪ **מרי קצוביץ'** (תל אביב).

200 שק. **Менахем Шерман** (*Рамат ха-Шарон*). Памятный подсвечник – дар **Кармелы Грабинер** (*Сде-Элиэзер*) и **Нурит Даган** (*Тель-Авив*) в память семей Готлиб (*Рига*), Блумберг (*Талсы*), Каган (*Резекне*), Валк (*Карсава*).

המנורה לעצרות זיכרון – נתרמה ע"י **כרמלה גרבינר** (שדה אליעזר) ו**נורית דגן** (תל אביב) – לזכר משפחות גוטליב (ריגה), בלומברג (טאלסי), כגן (רזקנה), ולק (קארסבה).

אצלנו / בטאון איגוד יוצאי לטביה ואסטוניה בישראל • גליון מס' 20 • מרס 2010 / ניסן תש"ע

המערכת: אלי ולק, אריה גרינמן, אליהו היימן, דוד מורין, אלה ברקן. דוא"ל: latest@bezeqint.net

התמונות בע' 1, 2, 4, 6 – כרמל סקוטלסקי

עריכה והגהה בעברית: אלה ברקן • ביצוע גרפי: שאול פלוצרקי